

# جریدہ علمیہ

مشیتِ حلیمہ اسلامیہ نمک جریدہ رسیہ پیدر

شعبان ۱۳۳۶

عدہ: ۳۶

آیدہ بر نشر اولنور

در دجی سنہ

## در دینی سؤال

## جواب

حضور قاضیده شرع شریف موجب  
غیر مسلمارک عقد نکاح ایدوب ایدمه جکری  
غیر مسلمارک حضور قاضیده شرع  
شریفه موافق صورتده عقد ایتدکری  
نکاح صحیح اولور .

## قوانین و نظامات

دائرة مشیخته بردار الحکمة الاسلامیه تأسیس و مجلس مشایخ تشکیلاتک  
توسیمیه مقیلاک صنف و معاشاتی حقنده قانون

[ تقویم و قایمه نشری تاریخی : ۲۶ جادی الاولی ۱۳۳۶ و ۱۰ مارت ۱۳۳۴ - نومبر و صی ۳۱۷۵ ]

ماده : ۱ دائرة مشیخته حقایق دینه و معالی اسلامیه بی نشر و تعمیم ایله  
مکلف و اوج انجمنه منقسم بردار الحکمة الاسلامیه تأسیس اولمشدر . دارالحکمة تک  
بر رئیس بوتور . اعضایی بوجه ایله قبول ایدیه جک تخصیصات دائره سنده بالتدریج  
تزیید ایدلک صورتیه طقوزدن دون ویکرمی برون افزون اوله ماز .

ماده : ۲ مجلس مشایخ بر رئیس ایله یدی اعضادن مرکبدر .

ماده : ۳ دارالحکمة ایله مجلس مشایخک رؤسا و اعضاسیله هیئت قلمیه و خدمه سنک  
مقدار معاشاتی مین جدول اشبو قانونه مربوطدر .

ماده : ۴ دارالحکمة و مجلس مشایخ رؤسا و اعضاسنک وظائف و اوصاف  
لازمه سی و صورت انتخاب و تعیینلری ایله مقیلاک ترفیع و ضم معاشه نائیلتری نظامنامه  
ایله تعیین ایدیلور .

ماده : ۵ ولایات والویه صرا کنزیه محالک اجنبیهده مستخدم مقیلاک برنجی وقضا  
مرا کنزنده کیلر ایکنجی صنف اولوب بوتندقلری مواقعک اهمیتته و کندیلمرینسک قدم  
خدمته کوره برنجی صنفک معاش شهرسی بیک غروشدن اوج بیک غروشه و ایکنجی

صنفك معاشي التیوز غروشدن بیک غروشه قدردر معاشات موجوده به ضامم اجراسیه  
حد اعظمی به ابلاغی مرسته بودجده فصل مخصوصه قونیله حق مبالغك مساعد اولسنه  
وابسته در.

ماده : ۶ اشبو قانونك حكمی بیک اوچ یوز اوتوز درت سنه مالیه سی مارتندن  
اعتباراً مرعی الاجرادر .

ماده : ۷ اشبو قانونك اجراسنه شیخ الاسلام مأموردر .  
مجلس اعیان ومبعوثانجه قبول ایدیلن اشبو لایحه نك مرعیتی وقوانین دولته علاوه سی  
اراده ایلمد .

۲۱ جمادی الاولی ۱۳۳۶ ۵ مارت ۱۳۳۴

ش

صدر اعظم  
محمد طلعت

شیخ الاسلام  
موسی کاظم

متن قانونده مذکور جدول صورتیدر

| دارالحکمة الاسلامیه |                  |     | مجلس مشایخ |          |     |
|---------------------|------------------|-----|------------|----------|-----|
| شهری                | مأموریت          | عدد | شهری       | مأموریت  | عدد |
| ۱۰۰                 | رئیس             | ۱   | ۵۰         | رئیس     | ۱   |
| ۵۰                  | اعضا             | ۹   | ۳۰         | اعضا     | ۷   |
| ۵۰                  | باش کاتب         | ۱   | ۲۰         | باش کاتب | ۱   |
| ۱۰                  | برنجی صنف کاتب   | ۳   | ۰۸         | کاتب     | ۱   |
| ۱۸                  | ایکینجی صنف کاتب | ۳   | ۰۵         | خدمه     | ۱   |
| ۵                   | خدمه             | ۳   |            |          |     |

اسباب موجهه لایحه سی

حکم وفضائل عالیة اسلامیه نی نشر وتعمیم ومؤسسات دینی نی حسن حاله محافظه  
ومدارسی تنسیق واصلاح کبی مقاصد مهمه نك تعقیب واستحصالی ایچون دائرة مشیخت

اسلاميه جه مرکز و طشرمه اجراسی مقتضی تشکیلاتک وظائف مترتبہ ایله متناسب اولسی لزومی درکار اولوب عمومی و قطعی بر تشکیلات قانونی احضار اولنه بیلدک ایچون مؤسسات دینه و مدارس علمیه مصارف و مخصصاتیه ارتباط تامی بولنان واردات و قضا حقه تدقیقات عمیقہ اجراسی مثللو تعمیقات ضروری و بونکده آرز زمان ایچنده قابل اوله میه جفی بدیهی بولندیندن تشکیلاتک اوقیل حسابات و تدقیقاته محتاج اولیان قسمندن ابتدا و تقدیم الاهم علی المہم قاعده سنہ اقتفا ایدلش اولق اوزره مربوط لایحه قانونیه تنظیم اولمشدر .

اشبو لایحه نک برنجی ماده سسلہ تأسیسنہ لزوم کوستریلان و عقائد وفقہ و اخلاق انجمنلرنی محتوی بولنان « دارالحکمة الاسلامیه » بوقسم تشکیلاتدن اولوب عقائد جلیله اسلامیه بی اعتقادات باطلہ و اقوال فلاسفہ قارشی مدافعه و متکلمین وفقهای عظامک مسائل اعتقادیه و عملیه ده کی اجتهاداتی تدقیق و اخلاق عالیہ دینیہ بی تمیم ایله اشتغال ایدہ جکدر .

تکایا وزوایانک آداب طریقه موافق صورتده اداره لرنی تأمین و پوست نشینلکمرہ سالکینی تنویر و ارشاده مقتدر اصحاب لیاقت و فضیلتی انتخاب و تعیین وظیفه سسلہ مکلف اولان مجلس مشایخک بو وظیفه بی بروفق مطلوب ایضایه مساعد اولیان تشکیلات حاضرہ سی قانونک ایکنجی ماده سنده کوسترلیدی اوزره توسیع اولمشدر . مقام مشیختک طشرمه لرده یکانہ واسطه تبلیغہ و اجراییه سی اولان مقتیلرک مخصصات حالیه سی پک جزئی و نسبتسز و بونکله ولایاتده امر مراقبه بی حقیلہ ایضا امکانسز اولدیقندن مقتیلرک ایکی صنفه تفریق اولنهرق ولایات ولوا مراکز یله ممالک اجنبیه ده بولنانلرک برنجی و قضاده کیلرک ایکنجی صنف اعتباری و برنجی صنفه بیکدن اوج بیک غروشه و ایکنجی صنفده آلتی یوزدن بیک غروشه قدر معاش تخصیص و اعطاسی بالنسب بشنجی ماده قانونیه بواساس اوزرینه ترتیب ایدلشددر .

بروجه بالا تکلیف اولنان تشکیلات و تنسیقاتک ایجاب ایتدیردیکی مخصصات منضمه به کلنجه مربوط قادروده مفرداتی ارأه اولندیفی اوزره مجدداً تشکیل اولنہ جق دارالحکمة نک مخصصات سنویه سی سکز بیک یگمی سکز و تشکیلاتی توسیعه لزوم کوبیلان مجلس مشایخک قادروسنده کی مقدار ایله تخصیصات حاضرہ سی آرہ سنده کی فرق

ایکي بيك اوج يوز قرق ليرا اولوب هرايكي قلمك بالغ اولديني اون بيك اوجيوزالتمش سكر ليرادن اون بيك يوز يكرمي سكر ليراسنك بودجهنك برنجي فصلنك دردنجي مأمورين مركزيه معاشاني ماده سنه وايكي يوز قرق ليراسنك ده فصل صربورك يدنجي خدمه معاشاني ماده سنه علاوه سي ايجاب ايدو .

دارالحكمه ايله مجلس مشايخك مصارف متفرقه سي اولمق اوزره دوت يوز اللى سكر ليرانك ده سكرنجي فصله علاوه سي لازم كليو .

ولايت وقضا مركز نونده مستخدم مفتيلردن قسم اعظمنك معاشاني تعين اولنان حد اقلدن دون ايسه ده بهضيلى بوندن فصله معاش آلمقه اولدقلى كي شخص وموقعلى اعتباريله برقيمنه محصص معاشاتك يالكز حد اصغر درجه سنه ابلاغى ايله اكتفا دخي موافق حال ومصلحت كوريله مديكندن بولندقلى موقعك اهميته وكنديلرينك قدم وخدمته كوره معاشلى ايكي حد آره سنه قرارلشد يرمق اوزره حد اعظم واصغر حسابيله معاشاتك بالغ اوله جنى مقدارك وسطيلى اخذ اوله رق بوندن مختيار معاشي ناميله بودجه به ذاتاً داخل اولان مقدارك بالتزويل بقيه سي بولنان يكرمي سكر بيك اللى يوز يتمش دوت ليرادن دوت يوز سكران ليراسنك برنجي فصلك التنجي ممالك اجنيه ده كي مختيار معاشي ماده سنه ويكرمي يدى بيك اللى يوز يكرمي دوت ليراسنك التنجي فصلك برنجي مختيار معاشي ماده سنه وبش يوز يتمش ليراسنك دخي طقوزنجي جزاير بحر سفيد مأمورين معاشاني فصله ضحي اقتضا ايتكمده در .

برده دائره نك تشكياتى خارجنده بولنان ارباب فضيلت ومعرفتك قيمته دار معاونتلردن دخي استفاده ايديله بيلمسي ايجون اوجنجي فصله آلتنجي ماده اوله رق مكافات تأليفه ناميله بش يوز ليرا تخصيصات وضعه لزوم كورلمكده وتشكيلات وتنسيقات مبسوطه دن انتظار ايديلان فوائد عظيمه به قارشى بودجه به علاوه سي عرض وتكليف اولنان قرق بيك ليرانك هيئت محترمه تشرليه به بلا تردد قبول بيوريله جغه شبه ايدلامكده در .

۲۱ جمادی الاولی ۱۳۳۶ و ۵ مارت ۱۳۳۷ تاریخلی قانون ایله دائرة مشیخته

تشکیل اولتان دارالحکمة الاسلامیه نظامنامه سی صورتیدر :

[ تقویم وقایعه نثری : ۲ شعبان ۱۳۳۶ و ۱۳ مایس ۱۳۳۷ — نوسروسی : ۴۲۳۸ ]

برنجی ماده حقایق دینیه و معالی اسلامیه نشر و تعمیم ایله مکلف اولان دارالحکمة الاسلامیه کلام ، فقه و اخلاق نامرله اوج انجمنه منقسم اولوب هر انجمنی لااقل اوج اعضادن دارالحکمة الاسلامیه هر کبدر . ایجابنه کوره تالی انجمنلرده تشکیل اولته بیلیر .

ایکنجی ماده دارالحکمة نك علمی و عملی اولق اوزره ایکی نوع وظائفی واردر .

### وظائف علمیه

اوجنجی ماده وحدت اسلامیه نك علماً تأییدی ایچون استحضارات علمیه ده بولمقدرکه باشلیجه اوج موضوعه تعلق ایلر . برنجیسی حقایق و مبادی اسلامیه ایکنجیسی احکام و حوائج اسلامیه اوجنجیسی فضائل و غایات اسلامیه در . بونلردن بتون تفرعاتیله برنجیسی کلام ایکنجیسی فقه اوجنجیسی اخلاق انجمنلرینه عائددر .

دردنجی ماده انجمنلر مساعیلرنده کرک عالم اسلام و کرک عالم مدینته کی علومی مجاری افکار و احساساتی اطوار و نتائج حیاتی تعقیب و تدقیق و تاریخ اسلامک بالخاصه صوکه عصرده کی شؤناتی داخل اولدینی صفحات دینیه و اجتماعی تیجری و تدوین اینمکده صرف افکار ایدرلر .

### وظائف عملیه

بشنجی ماده مسلمانلرک تربیه دینیه منه و عزایای فاضله اسلامیه نك انکشافنه چالشمقدر . بومقصدی دوائر متعلقه سی و طشره مفق و مدرسلری ایله مناسباتده بولمق ائمه و خطباء و واعظینک تنویر لرینه دائر مقررات اتخاذ ایتک آثار و مؤلفات نافعه نشر ایتدیرمک صورتلریله ایضا ایدر .

التنجی ماده تألیف و نشرینه غیرت و دلالت ایدیه جک آثارک باشلیجه انواعی بروجه آتیدر :

- ۱ . اخلاق فاضله اسلامیه بی تعمیم و وجدان امتی تصفیه و تزیین ایدہ بیلہ جک صورتدہ علی الدرجات قرائت اربابی ایچون مواعظ آیات وسنتی حکم وامشالی نافع وعبرت آور وقایع تاریخیہ بی خطب واشمار جمیلہ بی محتوی رسائل .
  - ۲ . بناء اسلامی احکام ووظائف عمومیہ بی فوائد مادیہ ومعنویہ لریلہ خلقہ سودیرہ جک وقولایجہ بللته جک علم حاللر .
  - ۳ . مکاتبہ تدریس اولنہ جق علوم دینیہ کتابلری .
  - ۴ . مدارس ایچون علوم اسلامیہ دائر کتابلر .
  - ۵ . شؤنات وحوائج اسلامیہ بی کوسترہ جک احصائیات .
  - ۶ . تاریخ وجغرافیای اسلام .
  - ۷ . حقایق اسلامیہ نک مسالک فلسفیہ ، ادیان سائرہ آره سندہ قیمت علمیہ بی کوسترہ جک مباحثات ایله وحدت کلمہ بی مؤید کتب حکمیہ وکلامیہ .
  - ۸ . احکام شرعیہ اسلامیہ نک اصول وفروعنه مسالک فقهیہ نک تنقیحات وتخریجاتنه بونلرک علوم حقوقیہ وفلسفہ اجتماعیہ ایله مناسبات ومقایساتنه اجتماعیات اسلامک تشریحات حقوقیہ وکالات مدنیہ سنہ تاریخ واسباب ترقی وتدیسنه دائر کتابلر .
  - ۹ . تربیہ وترغیبات دینیہ دائر تشریات .
  - ۱۰ . علمی مدافعات .
- یدنجی ماده دارالحکمه هیئات رسمیہ بی مناقشات ومجادلات قلمیہ دہ بولنار آنجی لزوم کوردیکی خصوصده ایضاح حقیقت ایله اکتفا ایلر .

### رئیس واعضا ایله باش کاتبک اوصافی

سکزنجی ماده دارالحکمه ریئسنک هیئاتک شخصیت معنویہ سنی تمثیل ووظائفک مشر برصورتله جریاتی تأمین واسلامک حادثات انفسیہ وافاقیہ سنی نفوذ نظرله مطالعه ایتمک مقتدر اولسی لازمدر .

طقوزنجی ماده اعضادن هر برنده برجهت اختصاص مطلوبدر .  
 شویله که : کلام انجمنی اعضاسی مذاهب اسلامیہ بپننده کی مناسباتده ودین اسلامک وادیان سائرہ نک محاکماتده اصول اسلامک مسالک فلسفیہ ایله مناقشاتده متخصص فقه انجمنی اعضاسی اصول فقه و حکمت تشریع ، فلسفہ حقوقیہ مذاهب معتبره دائر سندہ

فروع فقه شعبانده ، حیات حقوقیه وقوانین دولت حقنده متخصص بولنه حق ، اخلاق انجمنی اعضایی اخلاق اسلامیة نك كتاب وسنت منابعه فلسفه اخلاقیه وحكمت اجتماعیه به مسالك صوفیه وتأثیراته نظراً متخصص و اخلاق نظریه دن زیاده اخلاق عملیه به اهمیت و پر ذوات اوله جقدر .

اونجی ماده اعضا جهت اختصاصلرنده نافذ النظر صاحب الرأى اولقله برابر هر برلرینك جهت اختصاصلرنده حائز انتساب اوله رقی غایه اسلامیة طریق حقه مجاهده وعلم وعملی جمع ایله تجلی ایده جكنه قانع و دین و امت عشقیله مجهز مرشدین اسلامدن اوللرینه اعتنا ایدیله جقدر .

اون برنجی ماده باش كاتب دارالحكمه نك روح مقرراتی مدرك واحتیاجات قلمیه سی تأمین مقتدر حسن تحریر و بیانه مالك اوله جقدر .

اون ایكنجی ماده دارالحكمه نك رئیس واعضای وباش كاتبی شیخ الاسلامك انتخاب وعرضیه با اراده سنیه تعیین اولتورلر .

اون اوچنجی ماده دارالحكمه تشكیلاتنك و طرز مساعینك تفرغاتی بر تعلیماتنه ایله تعیین اولتور .

اون دوردنجی ماده دارالحكمه نك خصوصی برکتخانه سی اوله جقدر .

اون بشنجی ماده دارالحكمه نك مقررات ونشراتی مقام مشیخجه تصدیق وقبول ایدلك لازمدر .

اون التنجی ماده بونظامنامه تاریخ نشردن اعتباراً مرعی الاجرادر .

اون یدنجی ماده بونظامنامه نك اجراسنه شیخ الاسلام مأموردر .

اشبو نظامنامه نك موقع مرعیه وضعی ونظامات دولته علاوه سی اراده ایلدم .

۲۴ وجب ۱۳۳۶  
محمد رشاد  
۶ مایس ۱۳۳۴

حربیة ناظرى و بحریة ناظرى و کلی شیخ الاسلام و اوقاف هایون ناظر و کلی صدر اعظم و داخله ناظرى  
انور موسی کاظم محمد طلعت

نافعه ناظرى و معارف ناظر و کلی مالیه ناظرى و خارجیه ناظرى و کلی

علی صنیف جاوید

پوسته و تلفراف و تله فون ناظرى تجمارت وزراعت ناظرى و عدلیه ناظرى و شورای دولت رئیس و کلی  
حسین هاشم مصطفی شرف

## اسباب موجهه لایحه سی

دارالحکمه حقنده ۲ جا ۱۳۳۹ و ۵ مارت ۳۳۴ تاریخلی قانون مخصوصک دردنجی ماده سی موجهه تنظیمی اقتضا ایدن اشبو نظامنامه ده باشلیجه رئیس واعضایک وظائف و اوصافی تعین لزومی نظر دقته النمش و بوباده دارالحکمه نیک هویتی غایه سی تشکیلاتی مبدأ نظر اتخاذ اولمشدر .

حکمت اسلامیہ تعبیری یکی دوشونلش بر معنائیک یکی قولش بر افاده سی اولسه ایدی تعریف و تعیننده بلکه مشکلاته تصادف اولنه بیلیردی . حال بوکه بوکلمه نیک علوم اسلامیہ جه عصر لردن بری تفسیر و تثبیت و زمانزه قدر ایصال ایدیلن معناسی « علم و عمل » دییه مقرر بولندیکی اکلاشلنجه [ دارالحکمه الاسلامیه ] نیک هویتی عنوانندن قولایحه استنباط اولنه بیلیمش و بناء علیه دارالحکمه بر نقطه نظر دن عملی بر غایه تعقیب ایده جک دینی بر انجمن دانش ( اقاده می ) دیگر بر نقطه نظر دن ده محصولات علمیة اسلامیة نیک وسائط اعمالیه سی استحضار و تشریه غیرت و دلالت ایده جک بر هیأت عامله هویتنده مطالعه ایدلشد . فی الحقیقه قانونک برنجی ماده سنده دارالحکمه نیک مکلف اولدینی وظیفه نی کوستر رکن « حقائق دینیه و معالی اسلامیة نیک نشر و تعمیمی » تعبیر مزدوجیله بو نقطه نظره اشارت ایله مش اولدینی کی عین تعبیر ایله غایه سی تثبیت ایتدکن صکره نیک بسیط اولان تشکیلات و انقسامات اصلیه سی دخی کوستر مشدر . بنا برین نظامنامه ده قانونک بواشاراتی تلخیص ایله برابر انجمنلرک معروف اولان علوم اسلامیة کوره عنوانلری و تقسیمات تالییه نظراً عندالایجاب تالی انجمنلر تشکیلی اراة صورتیله ماده قانونیه نیک نوعاً ما ایضاحی دیمک اولان برنجی ماده برحق تقدم قازانمشدر . بعده وظائفک تفصیلنه باشلانرق اساس مشروحه کوره تقسیم اصلیه سی کوسترمک ایچون ایکنجه ماده تخصیص قلمشدر .

علم دینلجه بر موضوع و یا غایه ده جهت وحدت ایله طوبالانان معلومات مدله متناسقه تعبیر آخرله وحدات اشیا بیننده کی نسبتلره متعلق منتظم و مؤید شعور لر اکلاشیلر شهادات وجدان ایله ثابت اولدیغه کوره اشیانک وحدت و کثرت حادثه لری اعتباریله اولان نسبتلرینه متعلق علوم ریاضیه بتون علوم دن زیاده بر قوت عرض ایتدکنه اولدیغدن وحدت و کثرتی مبدأ مطالعه اتخاذ ایلین هر نظرک دیگر لرینه تفوقی لازم کلیر . بو نظره باقیلنجه مشاهده کوستر رکه بر جزء فرددن بر عالم ، بر حیره دن بر آدم بر آدم دن بر امت

حصوله کلمک صورتیله وقوع بولان سیر تطورات هر صفحه کالنده بروحت عرض  
ایدر بتون سر وجود دستور وحدتله منجلی اولور. سیر تکامل وحدتدن وحدته قوشان  
براهتر ازرر. وحدت اکتساب ایده مین کترتله نه عالم علمده نه عالم عملده هیچ بر فیض  
مثبتیه مبدأ اوله ماز. قرآنک برهان ثنائی اکلا دیورکه وحدتمز کترتلهک نتایج ذاتیه لری  
تهالک فساد وانعدامدن عبارتدر. «بارزه و مجاهده قانوننک خلقتده انجق اتباع و یا استتباع  
وحدته معطوف اولق حیثیتیه بر موقعی وارد. بویله اولمان هر جسدالک عاقبتی فسای  
اضمه حالدن باشقه برشی اوله میور. حتی کترتلهک تساوی قیمتلرندن چقان توازن قوی  
دستوری بیله دستور وحدتک بر تحلیله میور. مع مافیه عناصری آره سنده حساب جاری  
آچه بیله جک جاذبه لی بروحدته داخل اولمان توازن صرف نقصنده بر علت فیض دکل،  
ضممنده کی واحدلرک تجلی فضلرینی تحدید ایچون اوزانمش برید وحدت دیمکدره حاصلی  
شرک محض دیمک اولان کثرت محضه الکی قیمتلی واحدلردن متحصل اولسه بیله ینه بر  
عدم و یا بر علت عدم اولیقندن عبارت قالدینی حالده بالعکس وحدت مطلقه وجود مطلق  
اولمش وجودات اضافیه دخی وحدت اضافیه لرله متناسب قالمشدر. ایشته بو حقیقتی  
«من یشرک بالله فکما یناخر من السماء فتخطفه الطیر او نهوی به الریح فی مکان سحیق»  
تمثیلله آکلاتان دین اسلام بتون دساتیرینی بودستور وحدته ربط ایتدیکندن دارالحکمه نیک  
وظائف عالیهمسی بودستورک انکشاف عالیسی ایچون استحضارات علمیهمده بولنقی اوله جتی  
آکلا شلمش و بوقانون اصلی بو حقیقت اسلامیهمک صور انکشافی دیمک اولان علوم  
اسلامیه نیک اقسام معروفه نوعیه سینه توفیقاً و چ موضوع ایله اوچ جهت وحدتک مداد  
اشتغال اتخاذ ایدیله جکی تبیین ایدرک هر برینک بر انجمنی اشغالی وجوبی تحقق ایلش  
بولندیقندن اوچنجه ماده بوترتیه کیرشدر.

وحدت مطلقه آنجق ذات الله مخصوص اولوب علامه کی بتون فیوضات وجودیه  
وحدت اضافیه ایله بوده کترتلهک بیلنده کی نسب ناسه ایله متجلی بولندیقی و علومک بونستله  
شعور دیمک اولدینی اساسنه و عصر حاضرده عالم اسلامک بالجله شئوناته مدنیه و شریه  
ایله علاقه سی آراتق بر قضیه محکمه تشکیل ایله منس و لمسنه و حیاتک محیطی استمثال ایله قائم  
بولنسنه بناء دارالحکمه نیک بونسر و علاقات کشف و تنسیق و استمثال جهته کرکی کبی  
توجه و بوبابده معین بر طریق تتبع، مفید بر واسطه تحری التزام ایله مک مهمه سی اهل  
ایده میه جکی دوشونولش و بوهیت دردنجی ماده نیک درجه سبب اولمشدر.

علوم اسلامیة پوره اعمال بشرک سر تجلیسی قانون اراده دره سر ربوبیت، سر تکلیف قانون اراده به مترتبدر . بویاسه کسب و تربیه قانونلرینک تطبیقی آمردر . بناء علیه دارالحکمه نك وظائف عملیه سی وجدان کلی اسلامده آچیلان رخنه لری علوم وشعور مکتسبه ایله تمیز و ارادات جزئیة مسلمینی تمیه وتقویه ایدرک توفیقات سبحانیة نك استجلابیه مدار اوله جق بر تربیه دینیه وبشرک غایه سعادتیه متوجه بر استقامت عملیه ویرمهک و ویرمهک وسائلی استحضاره چالشق دیمک اوله جقندن بشنجی ماده بواساس دائره سنده یازلمشدر .

وسائل مذکور نك اک مهمی اوقوتق و اوقوتدیرمق اولدیفه کوره تألیف و یا ترجمه ایله نشر اولنه جق آثار نافعه نك باشلیجه لری حقنده بر پروغرامی حاوی اوله رق آلتنجی ماده تحریر اولمش وبونلرده دارالحکمه منحصر آ مباشرتله دکل، اسلاف و اخلافک مناسب کوریلن آثارینی نشره دلالت و وساطت ایله دخی مکلف اوله جقنه اشارت قلمشدر .

معلوم اولدیفی وجهله دین اسلامک مدافعه سی دیمک اسلامی تجریف و یا تهوین ایچون اوزانه جق اولان دست تچاوزه قارشى مقاومت اسلامی کوسترمک دیمکدر . وجدان اسلامده مقام مقدس خلافتک علو شوکته بر معیار اوله جق اولان بوقدرت، بالذات دولتک حقوق و وظائف اساسیه سی حمله سندن اولدیفی ایچون بونده علمانک علی الخصوص دارالحکمه نك حصه مسئولیتی طرز علمییه منحصر قاله جقنی سالف الذکر پروغرامک صوک فقره سنده کوزه دلمش ایسه ده علی الا کثر مدافعانک مناقشاته، مناقشاتک جدال و نزاعه انجرا ری حسیله منفی نتیجه لرده قرار قیلدیفی و حتی قوانین دولتک مداخله سنی استلزام بيله ایده جکی و ذاتاً بر هیأت رسمیه نك مناقشاتی وظیفه عدایتمه سنده بر حکمت متصور اوله میه جقنی ملاحظه لریله دارالحکمه نی قانونک تعیین ایلدیکی نشر و تعمیم غایه مثبتیه سنده دوام ایتدیرمک اوزره یدنجی ماده قولمشدر .

وظائفک بوضوح مشروحه دائره سنده تقرری اوصاف مسئله سنی کندیلکندن حل ایله مش دیمک اوله جقندن رئیسک قدرت علمییه و عملیه سی سکرنجی، اعضانک منسوب اوله جقاری انجمنه کوره اختصاص صورتیله وجوه کفایت علمییه لری طهوزنجی و آهنگ هیأتی محافظه اعتباریله دستور وحدته مربوط مزیات عملیه لری و پیشوای تربیه اولقی /

فضیلتی حاوی قدرت اخلاقیه‌ری اونجی ماده‌لرله کوسترلش وباش کاتب حقنده ده اون برنجی ماده علاوه اولمشدر . مع هذا بواوصافك تحققى دائماً قدرت تقديرک بر حصه مصیبه‌سنه متوقف وزمانک مرتبه سماخته تابع بولتمقدن خالی قاله میه جغه بناءً حالدن زیاده هبأنک استقباله منعطف برمنه برمفکوره کی دوشونلشدر . ینه بونک ایچوندرکه اسباب موجه تشریحاتنده لزومندن زیاده ایضاحادن چکینلماشدر .

قانونک وظائف و اوصاف حقنده کی امری بوجهله انفاذ اولندقدن صکره صورت انتخاب ولعیسیری ایچونده اون ایکنجی ماده کافی کورلش بعده تشکیلاتک و طرز مساعینک قزمانسه دایر برده تعلیمات لزومنه مبنی اون اوچنجی ماده وبویله بر هیأت علمیه‌نک الک مبرم احتیاجی تطمین ایده‌جک اولان خصوصی برکتبخانه تأسیسی دخی اونونلیه‌رقی اون دردنجی ماده وعلی الاصول اون بشنجی واون البتجی ماده‌لرده خاتمه اتخاذ قلمشدر .

★  
★ ★

### مکلفیت عسکریه ویرکوسی حقنده قانون

[قوم وقایع ایله اشری تاریخجی ۱ جادی الاخره ۱۳۳۶ و ۱۵ مارت ۱۳۳۴ - نوصروسی ۳۱۸۰]

ماده : ۱ مکلفیت عسکریه قرارنامه‌سیله تمدید مکلفیت قانوننه توفیقاً سن مکلفیت داخلنده اولوبده هرهانکی برسیدله بالفعل سلاح آلتنه التیان هرعثمانلیدن اشبو قانوننک نشری تاریخندن ۲۱ تموز ۱۳۳۰ تاریخنده اعسلان ایدیلن عمومی سفر برلکک ختامیله اردوی هایونک حال حضره رجوعی حقنده اراده سینه‌نک شرفعلق ایتدیکی سنه‌نک نهایتنه قدر معافیت عسکریه ویرکوسی نامیله هرسنه برویرکو استیفا اولنور .

ایکینجی ماده‌ده مستثنا اولانلردن ماعدا اشخاص مکلفه بوجه زیردر .

۱ — مکلفیت عسکریه قرارنامه‌سنک طقسان بشنجی و ۱۹ مارت ۱۳۳۳ تاریخجی

رد بدل قانوننک اوچنجی ماده‌سی موجبجه بالفعل سلاح آلتنه آلتامش اولانلر

۲ — مکلفیت عسکریه دن هنوز دعوت ایدیه رك مآذوناً خانه لرنده بولنانلر  
۳ — سلاح آلتنه التماس افراددن اولوبده معلولیت طولایسیله مدت موقته  
ومعینه ایله مآذوناً براقیلانلر

ماده : ۲ زیرده ذکر اولنان ذوات معافیت عسکریه ویرکوسندن مستنادر  
۱ — اعیان ومبعوثان ونظار

۲ — خدمت عسکریه دن استثناء ویا خدمتلرنده ترك ایدیلن مأمورین دولت ومعلمین  
ومکلفیت عسکریه قرارنامه سنك طقسان برنجی ماده سی ذیلنده تعداد ایدیلن جماعت  
غیر مسلمه رؤسای روحانیه سی وطقسان ایکنجی ماده سننده تعداد اولنان ائمه وخطبا  
ومؤذنین

۳ — خدمت عسکریه ائناسنده مجروحیت ویا خسته لك کبی برسپیه معلولاً اخراج اولنانلر  
۴ — حکومتک معاونت تقدیه سیله اعاشه ایدیلن ملتجیلر

ماده : ۳ حربده معلولیت صورتیه اولیه رق متقاعد ویا مستعفی اولوب تجارت  
ویاضعتله اشتغال ایدن ومکلفیت عسکریه قرارنامه سی و ۷ مارت ۱۳۳۳ تاریخلی تمديد  
مکلفیت قانونی ایله معین سن مکلفیت داخلنده بولنان ضابطان وامرا وارکان معافیت  
عسکریه ویرکوسیله مکلفدرلر .

ماده : ۴ تمديد مکلفیت قانونی موجبجه بدل نقدی ویرمیش اولان مکلفینک  
معافیت عسکریه ویرکولردن اشبو بدل نقدی مقداری تنزیل اولنور .

ماده : ۵ اردویه ارزاق ویا اشیا اعطاسی مقابلنده برمدت معینه ایچون تأجیل  
اولنانلر بیک اوچوز اوتوزاوج سنه مالیه سی معافیت عسکریه ویرکوسندن مستنادرلر .

ماده : ۶ معافیت عسکریه ویرکوسی بری ثابت ویدیکری متحول اولوق اوزره  
ایکی قسمدن مرکب اولوب ثابت ویرکو بالعموم مکلفین ایچون سیاناً سنوی ایکی بوز  
اللی غروش ومتحول ویرکوده تمتع ویرکوسیله مکلف اولانلردن آلتیق اوزره بشقه جه  
مکلفک تمتع ویرکوسی اصلنک اوچ مثیدر شوقدرکه تمتع ویرکوسی قرارنامه سنك  
آلتیجی ماده سننده ذکر اولنانلردن متحول ویرکو اولوق اوزره تمتع ویرکوسنک برمثلی  
استیفا اولنور .

ماده : ۷ معافیت عسکریه ویرکوسی ۳۰ تشرین ثانی ۱۳۳۰ تاریخلی تمتع  
قرارنامه سی احکامی دائره سننده طرح وتحصیل اولنور .

ماده : ۸ يك اوجوز اوتوز اوج سنه مالیه سی معافیت عسکریه ویرکوسی قانونک تاریخ نشری و تتمع قرارنامه سنک تقسیط حقنده کی احکامی نظراً اعتباره آئینه رق نام اوله رق محصل ایدیلور .

ماده : ۹ اشبو قانون تاریخ نشرندن اعتباراً صریح الاجرادر .

ماده : ۱۰ اشبو قانونک اجرای احکامنه مالیه ناظری مأموردور .

مجلس اعیان و مبعوثانجه قبول ایدیلان اشبو لایحه نک قانونیتی و قوانین دولته علاوه سنی

اراده ایلدم .

۲۵ جمادی الاولی ۱۳۳۶ ۹ مارت ۱۳۳۴

محمد رشاد

صدر اعظم  
محمد طلعت

مالیه ناظری  
جاوید

★  
★ ★

روم ایلی مهاجرلرینه عائد اوراقک خرج و رسومدن و حجاز اعانه سندن استثناسنه متداثر ۲۸ صفر ۱۳۳۴ تاریخی قانون حکمنک تمدیدی حقنده قانون

[ تقویم وقایع ابله نشری ۱۹ جمادی الآخره ۱۳۳۶ و ۲ نisan ۱۳۳۴ — نوصوسی : ۳۱۹۸ ]

ماده : ۱ : روم ایلی مهاجرلرینک تنظیم و یا تصدیق ایتدیره جکری اوراقک تمنا و سندن ماعدا خرج و رسومدن و حجاز دمیر یولی اعانه سندن موقتاً استثناسی حقنده کی ۲۳ کانون اول ۱۳۳۱ تاریخی قانونک حکمی ۳۱ تموز ۱۳۳۰ تاریخده اعلان اولنان سفر برلکک ختام بوله جفی سنه بی تعقیب ایدن سنه مالیه نک نهایته قدر تمدید اولمشدر .

ماده : ۲ : اشبو قانون تاریخ نشرندن اعتباراً صریح الاجرادر .

ماده : ۳ : اشبو قانونک اجراسنه خارجیه و عدلیه و مالیه ناظرلری مأموردور . مجلس اعیان و مبعوثانجه قبول اولنان اشبو لایحه نک قانونیتی و قوانین دولته علاوه سنی

اراده ایلدم .

۱۵ جمادی الآخره ۱۳۳۶  
۲۸ مارت ۱۳۳۴  
محمد رشاد

صدر اعظم و کیلی  
انور

عدلیه ناظری و خارجیه ناظری و کیلی  
خلیل

مالیه ناظری

## زونفولداق لوانسك تشكيلی و آناطولیده بعض نواحیده قضا تشکیلاتی حقنہ قانون

[تقوم وقایع ایله نشری ۱۹ جادی الآخره ۱۳۳۶ و ۲ نisan ۱۳۳۴ —  
نومروسی : ۳۱۹۸]

ماده ۱ : زونفولداق ، ارکلی ، دورک ، بارطین قیضاری بولی سنجاغندن بالتفریق مرکزی زونفولداق اولمق اوزره غیرملحق برلوا تشکیل اولمشدر .

ماده ۲ : چوروم سنجاغنه مربوط حسین آباد ، حوران سنجاغنه مربوط ارغنی ، کنفری سنجاغنه مربوط قوچحصار اسکیشهر سنجاغنه مربوط سیدقازی ، ایچ ایل سنجاغنه مربوط سیلتی ، قره سی سنجاغنه مربوط بلاط ، کوتاهیہ سنجاغنه مربوط امد و طاوشانلی ، ازمیت سنجاغنه مربوط خندق و زور سنجاغنه مربوط صیحد ناحیه لرندہ بر قضا تشکیل و قوچحصارک عنوانی ایلغاز و بلاطک طورسون بک تسمیه ایدلشدر .

ماده ۳ : اشبو قانون ۱ مارت ۱۳۳۵ سنہ سندن اعتباراً مرعی الاجرادر .

ماده ۴ : اشبو قانونک اجراسنہ هیئت وکلا مأموردر .

مجلس اعیان و مبعوثانجه قبسول ایدیلن اشبو لایحه نك قانونیتی و قوانین دولته علاوہ سنی اراده ایلدم .

۱۵ جادی الآخره ۱۳۳۶  
۲۸ مارت ۱۳۳۴

محمد رشید

صدراعظم وکیل و حربیہ ناظری  
اتور

شیخ الاسلام و اوقاف حاجون ناظری وکیل  
موسی کاظم

عدلیہ ناظری و شورای دولت رئیس و خارجیہ ناظری وکیل  
خلیل

بحریہ ناظری و داخلیہ ناظری وکیل  
احمد جمال

دافعہ ناظری و معارف ناظری وکیل  
علی منیف

تجارت و زراعت ناظری  
مصطفی شرف

پوستہ و تلغراف و تلفون ناظری  
حسین هاشم

## مأمورین علمیه و ملکیه و عسکریه دن و بونلرک متقاعدیندن تحت سلاحه آلنلرک تقاعد و عائله معاشاتی حقنده قانون

[ تقویم وقایع ایله لشمی ۲۲ جمادی الاخره ۱۳۳۶ و ۵ نیسان ۱۳۳۴ - نومبر ۳۲۰۱ ]

ماده : ۱ مأمورین ملکیه نك تقاعدی و معزولیت معاشلری حقنده کی قانونلره تابع منصوب ویا معزول ویا متقاعد مأمورین و کتبه و مستخدمین ایله عسکری تقاعد و استعفا قانوننه تابع منصوب ویا متقاعد مأمورین و کتبه دن هر هانکی سفر برلک اثناسنده ضابط ناضر دلکی ویا کوچک ضابطلک یا خود اونباشی و تفرلک ایله سلاح التنده ایکن عسکری تقاعد قانونندن استفاده ایدجک صورتده بر معلولیته دوچار اولانلره قانون مذکور موجبجه اصابت ایدجک معلولیت معاشنه صوک مأموریت معاشلرینک قبولی مجاز اولان مدت خدمت و زمان معزولیتلرینه ضریبله حاصلنک قانون مذکورده معین امانله تقسیمندن چیقه جق خارج قسمت ضم اولندقدن صکره مجموعی تخصیص ایدیلور .

منصوب ویا معزول ویا متقاعد مأمورین و کتبه و مستخدمینک مأموریتلرندن طولای تابع اولدق لری تقاعد قانونلری موجبجه اصابت ایدجک معلولیت معاشی برنجی فقره یه توفیقاً تخصیص اولنه جق معاشدن فضلله اولدینی تقدیرده فضلله اولان معاش تخصیص اولور . بعدالتقاعد وفات ایدنلرک تقاعد معاشلرینک نصفی بومعاشلر برنجی فقره یه ویا عسکری تقاعد و استعفا قانوننه توفیقاً محصص ایسه مذکور قانونک قرق و قرق بر و قرق اوچ و قرق درت و قرق بش و قرق التی و قرق یدنجی ماده لری و مأمورین ملکیه نك تقاعدینه دائر قانونه توفیقاً محصص اولدینی تقدیرده مذکور قانونک مواد عائدده ای احکامی موجبجه افراد عائله یه توزیع و تخصیص اولور .

ماده : ۴ ماده سابقه موجبجه سفر برلک اثناسنده ضابط ناضر دلکی ویا کوچک ضابطلک ویا اونباشی و تفرلک ایله سلاح التنده بولنلردن عسکری تقاعد و استعفا قانوننده معین اسباب و احوال دن بریله وفات ایدنلرک عائله لرینه مذکور قانونک اوتوزالتی و اوتوز طقوزنجی ماده لری موجبجه اصابت ایدجک معاشه اشبو قانونک برنجی ماده سنده محرر اولدینی اوزره تعین ایدجک خارج قسمتک نصفی ضم اولندقدن صکره مجموعی

عسکری قاعد واستعفا قانونك قرق و قرق بر و قرق اوچ و قرق درت و قرق بش و قرق  
التي و قرق يدنجي ماده لری احكامنه توفيقاً توزيع و تخصيص اولتور .

منصوب و يامعزول و يامتقاعد مأمورين و كتبه و مستخدميندن مأمورين ملكيه نك  
قاعدينه دائر قانونه تابع اولانلره قانون مذكورك يكرمي يدنجي ماده سی و عسکری  
قاعد واستعفا قانونه تابع اولانلره مذکور قانونك اوتوز بش و اوتوز طقوزنجي  
ماده لری موجبجه صوك مأموريت معاشرلی اوزرندن اصابت ايده جك معاش اشو  
ماده نك برنجي فقره سنه توفيقاً تخصيص اوانه جق معاشدن فضله اولديني تقديرده فضله  
اولان معاش تخصيص ايديلور .

ماده : ۳ برنجي ماده موجبجه سفر برلك ائناسنده ضابطلك و يا ضابط و كيللكي  
ايله استخدام اولنانلردن عسکری قاعد واستعفا قانونندن استفاده ايده جك صورتده  
بر معلوليه دوچار اولانلره مأموريتلرندن طولايي تابع اولدقلى قاعد قانونلری احكامنه  
توفيقاً صوك مأموريت معاشرلی اوزرندن درجه معلوليتلرينه كوره اصابت ايده جك  
معاش ايله ضابطلك و يا ضابط و كيللكي مخصصاتی اوزرندن عسکری قاعد واستعفا قانونی  
موجبجه اصابت ايده جك معاشدن هانكيسي فضله ايسه او معاش تخصيص اولتور .

بعدالتقاعد وفات ايدنلرك قاعد معاشرلرينك نصفی بومعاشر عسکری قاعد واستعفا  
و مأمورين ملكيه نك قاعدينه دائر اولان قانونلردن هانكيسه مستند ايسه او قانونك  
مواد طائده سی احكامنه توفيقاً افراد عائليه توزيع و تخصيص ايديلور .

ماده : ۴ برنجي ماده موجبجه سفر برلك ائناسنده ضابطلك و يا ضابط و كيللكي ايله  
استخدام اولنانلردن عسکری قاعد واستعفا قانوننده معين اسباب و احوالدين برياه وفات ايدنلر  
منسوين علميه و ياملكيه دن اولدقلى تقديرده مأمورين ملكيه نك قاعدينه دائر قانونك  
يكرمي يدنجي ماده سی و منسوين عسکريه دن بولندقلى تقديرده عسکری قاعد واستعفا  
قانونك اوتوز بش و اوتوز طقوزنجي ماده لری احكامنه توفيقاً صوك مأموريتلری معاشی  
اوزرندن اصابت ايده جك معاش ايله ضابطلك و يا ضابط و كيللكي مخصصاتی اوزرندن  
مذكور مادله موجبجه اصابت ايده جك معاشدن هانكيسي فضله ايسه او معاش مستند  
اولدقلى قانونلرك مواد طائده سی احكامنه توفيقاً افراد عائليه توزيع و تخصيص اولتور .

ماده : ۵ بوقانونك حكمی صوك سفر برلكك مبدأه مصادف ۲۱ تموز ۱۳۳۰  
تاريخنه قدر ماقبلنه شاملدر .

- ماده : ۶ بوقانون تاريخ نشرندن اعتباراً صرعى الاجرادر .  
 ماده : ۷ بوقانونك اجراسنه حربيه وبجربه وماليه ناظرلرى مأموردر .  
 مجلس اعيان ومبعوثانجه قبول اولنان اشبولايمهك قانونيتنى وقوانين دوله علاوه سنى  
 اراده ايلدم . ۱۵ جمادى الآخره ۱۳۳۶ ۲۸ مارت ۱۳۳۴

محمد رشاد

|                                      |                          |                      |
|--------------------------------------|--------------------------|----------------------|
| صدر اعظم وکيلی و حربيه ناظرى<br>انور | بحريه ناظرى<br>احمد جمال | ماليه ناظرى<br>جاويد |
| * *                                  |                          |                      |

### قانون اساسينك ۶۹ نجى ماده سنى معديل قانون

[تقوم وقايع ايله لشمى تاريخى ۸ جمادى الآخره ۱۳۳۶ و ۲۴ مارت ۱۳۳۴ - نوصروسى : ۳۱۸۷]  
 التمش طقوزنجى ماده : مبعوثان انتخاب عموميسى دوت سنده بركره اجرا اولنور .  
 انتخاب اولنان مبعوثلك مدت مبعوثيتى دوت سندن عبارت اولوب فقط تكرار انتخاب اولمق جائزدر .  
 انحق دردنجى سنه اجتماعيه اردوى هايونك عمومى سفر برلكنى مستلزم محاربه مصادف اولدينى حالده هرايكى مجلسده عدد مرتبك ثلثايله مذاكره سنده ايتدار  
 وعدد مرتبك اكثرث مطلقه سييله قبول ايديلهك بر قانون ايله مدت مذكوره تمديد اولنه بيلور .  
 مجلس اعيان ومبعوثانجه قبول اولنان اشبولايمه وجهله قانون اساسينك تعديلنى  
 اراده ايلدم .

۸ جمادى الآخره ۱۳۳۶ و ۲۱ مارت ۱۳۳۴

محمد رشاد

|                                                           |                                               |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| شيخ الاسلام واوقاف هايون ناظر وکيلی<br>موسى كاظم          | صدر اعظم وکيلی و حربيه ناظرى<br>انور          |
| عدليه ناظرى وشورای دولت رئيسى وخارجيه ناظرى وکيلی<br>خليل | بحريه ناظرى و داخليه ناظرى وکيلی<br>احمد جمال |
| تجارت وزراعت ناظرى<br>مصطفى شرف                           | ماليه ناظرى<br>جاويد                          |
| نافعه ناظرى ومعارف ناظر وکيلی<br>على منيف                 |                                               |
| پسته وتلفراف وتلفون ناظرى<br>حسين هاشم                    |                                               |
| * *                                                       |                                               |

## مبعوثانك مدت مبعوثيتك برسنه تمديدى حقنده قانون

[ تقويم وقايم ايله نشرى ۲۲ جادى الآخره ۱۳۳۶ و ۵ نيسان ۱۳۳۴ — نوسروى ۲۲۰۱ ]

ماده : ۱ مبعوثانك اوچ يوز اوتوز سنه سنده بدا ايدن مدت مبعوثيتى برسنه تمديد اولمشدر .

ماده : ۲ اشبو قانون نشرى كونندن اعتباراً مرعيدر .

ماده : ۳ اشبو قانونك اجراسنه هيئت وكلا مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانجه قبول اولنان اشبولايحهك قانونيتى وقوانين دولته علاوه سنى اراده ايلدم .

۱۹ جادى الآخره ۱۳۳۶ و ۱ نيسان ۱۳۳۴

محمد رشاد

|                               |                                      |                        |
|-------------------------------|--------------------------------------|------------------------|
| حريه ناظرى                    | شيخ الاسلام و اوقاف هايون ناظر و كلى | صدراعظم و داخلية ناظرى |
| انور                          | موسى كاظم                            | محمد طلعت              |
| عدليه ناظرى و شورى دولت رئيسى | خارجيه ناظرى                         | بحريه ناظرى            |
| خليل                          | احمد نسيمى                           | احمد جمال              |
| تجارت و زراعت ناظرى           | نافعه ناظرى و معارف ناظر و كلى       | ماليه ناظرى            |
| مصطفى شرف                     | على منيف                             | جاويد                  |
|                               | پوسته و تلفراف و تلفون ناظرى         |                        |
|                               | حسينى هاشم                           |                        |
|                               | ★ ★                                  |                        |

استرداد ايديلن محملرده استخدام ايديلهك مأمورين و معلمينه تخصيصات فوق العاده اعطاسى حقنده قانون

[ تقويم وقايم ايله نشرى ۲۵ جادى الآخره ۱۳۳۶ و ۸ نيسان ۱۳۳۴ — نوسروى : ۳۲۰۴ ]

برنجى ماده : دشمندن استرداد ايديلن محملرده استخدام ايديلهك اولان و موازنه عموميه ايله ملحق بودجه لردن و اداره خصوصيه و لاياتدن معاش و يا اجرت آلان بالعموم مأمورين و معلمين ايله مستخدمينك تخصيصات فوق العاده شهره لرى زيترده كى نسبت دائره سنده و يريلور .

بيك غروشه قدر معاش ويا اجرتى اولانلره يوزده الهى  
 بيك برغروشدن اوچ بيك غروشه قدر معاش ويا اجرت آلانلره يوزده يوز  
 اوچ بيك برغروشدن يوقارى معاش ويا اجرت آلانلره يوزده يتمش بش  
 شوقدر كه يوزده يوز نسبتنده تخصيصات فوق العاده شهرى به مستحق اولانلرك  
 تخصيصات فوق العاده شهرى به لاقىل بيك بش يوز ويوزده يتمش بش نسبتنده مستحق  
 اولانلرك تخصيصات فوق العاده شهرى به لاقىل اوچ بيك غروش اوله جقدر .  
 ايكنجى ماده : اشبو تخصيصات هر دائره نك مأمورين ومستخدمين تخصيصات  
 فوق العاده شهرى به فصللرنده موضوع مبالغ مياننده تسويه اولنور . مائدت تقاعديه وحرب  
 ويركوسى وطرق ولايات حصه سى وساثر نام ايله بركونه توقيفاته تابع اولمدينى كى دين  
 مقابلنده حجز دخى ايديله ضر وتقاعد . ومعزولت وايتم معاشى تخصيصنده نظر دفته آلمانز .  
 اوچنجى ماده : تخصيصات مذكوره احوال فوق العاده نك زوالى مجلس وكلاجه  
 بالتقدير اتخاذ قرار ايديلنجه به قدر تسويه اوله جقدر .  
 دردنجى ماده : محل مأموريتلرينه عزيمت ايدى جك اولانلره مرعى الاجرا اولان  
 خرج راه قرارنامه سنده معين مقدارك اوچ مثلى دوائر عائده سى بودجه لرنده موجود  
 خرج راه فصللرندن تسويه اوله جقدر .  
 بشنجى ماده : اشبو قانون تاريخ نئرندن اعتباراً مرعى الاجرادر .  
 التنجى ماده : اشبو قانونك اجرا سنه هيئت وكلا مأموردور .  
 مجلس اعيان ومبعوثانجه قبول اولنان اشبولايحه نك قانونيتى وقوانين دولته علاوه سنى  
 اراده ايلدم .

۱۹ جمادى الآخرة ۱۳۳۶ و ۱ نيسان ۳۳۴

محمد رشيد

|                            |                                    |                              |
|----------------------------|------------------------------------|------------------------------|
| حريه ناظرى                 | شيخ الاسلام واوقاف هايون ناظر ركيل | صدر اعظم وداخليه ناظرى       |
| انور                       | موسى كاظم                          | محمد طلعت                    |
| ماليه ناظرى                | عديله ناظرى وشوراي دولت رئيسى      | خارجيه ناظرى                 |
| جاويد                      | خليل                               | بحريه ناظرى                  |
| پوسته وتلغراف وتلفون ناظرى | تجارت وزراعت ناظرى                 | احمد نسيبى                   |
| حسين هاشم                  |                                    | احمد جمال                    |
|                            |                                    | نافيه ناظرى ومعارف ناظر وكيل |
|                            |                                    | على منيف                     |

★  
★ ★

## برنجی عثمانی استقراض داخلی حقنه قانون مخصوص

[ تقویم وقایع ایله نثری ۲۴ جادی الاخره ۱۳۲۶ و ۷ نیشان ۱۳۳۴ — نوسروسی ۳۲۰۳ ]

ماده : ۱ مالیه ناظری یوزده بش فائض و یوزده بر آمورتیمانی مقداری غیر معین داخلی بر استقراض عقدینه و بواسطه استقراضك حاصله نظراً اقتضا ایدن مرتبات سنویه بی ۱۳۳۴ سنه سی دیون عمومیه بودجه سنه فصل مخصوص اوله رق علی الاصول وضعه مآذوند.

ماده : ۲ اشبو استقراضك فائضی آلتون اوله رق تسویه اوله جفی کبی تحویلات قرعه کشیده سیله اطفای اولندینی تقدیرده رأس المال اطفای اچیه سی دخی آلتون اوله رق تأدیه ایدیه جکدر.

ماده : ۳ اشبو استقراض بیک اوچیوز الی درت سنه سندن اول تحویل دین صورتیه و یا صورت آخرله تداویدن رفع ایدیه جکدر.

ماده : ۴ اشبو استقراضك معاملات اخراجیه سنه متعلق هر نوع اعلانات اوراق و سندات ایله موقت و قطعی تحویلات و بونلرک قوبونلری و تأدیه متعلق اوراق و سندات و معاملات حالاً و آتیا هر نوع تمفا رسمیه کافه رسوم سائرهن دن معاف اولدینی کبی فائضی ده حالاً و آتیا هیچ برنام ایله هیچ برنوع ویرکویه تابع اولیه جکدر.

ماده : ۵ مالیه ناظری اشبو استقراضك نتایجنه دائر بر راپور تنظیم ایدوب ۱۳۳۴ سنه مالیه می نهایتنه قدر مجلس اعیان و مبعوثانه تودیع ایده جکدر.

ماده : ۶ اشبو استقراضك بالعموم مصارف اخراجیه سی ۱۳۳۴ سنه سی مالیه بودجه سنه فصل مخصوص اوله رق وضع و صرف ایدیه جک و مقدار قطعیه جریده رسمیه ایله ۱۳۳۴ سنه مالیه می نهایتنه قدر نشر و اعلان اوله جکدر.

ماده : ۷ اشبو قانون تاریخ نشریدن اعتباراً صرعی الاجرادر.

ماده : ۸ اشبو قانونك اجراسنه مالیه ناظری مأموردر . ۳ نیشان ۱۳۳۴

محمد رشاد

صدر اعظم  
محمد طلعت

مالیه ناظری  
جاوید

☆  
☆ ☆

## فرات ودجله نہرلری آرسنده اوچ مستقل لوا تشکیلی و تفرعاتی حقنדה قانون

[تقوم و قایم ایله نشری ۷ جمادی الاولی ۱۳۳۶ و ۲۱ مارت ۱۳۳۴ - نومروسی : ۳۱۸۶]

برنجی ماده فرات ودجله نہرلری آرسنده الجزیرہ نك قسم شمالسندہ جزرہ وخابور و سنجار نامر یله اوچ مستقل لوا تشکیل اوله جقدر . جزرہ لواسی جزرہ و شرناق و زاخو قضا لرندن و بیت الشبایک کلایکویان قسمندن مرکب و مرکزی جزرہ قصبه سی اوله جقدر . خابور لواسی رأس العین قضا سندن وام مدفع موقعی داخل اولدینی حالده زور لواسنک اقسام شمالیه سندن و مرکزی مسیحه اوله جقدر . سنجار لواسی ایسه تل عقر وام الذبیان ناحیه لرندن مرکب و مرکزی سنجار قصبه سی اوله جقدر .

ایکنجی ماده بو اوچ لوا داخلنده لزوم کور یله جک یرلرده یکیدن التی قضا و اون ناحیه تشکیلی ایچون داخلیه نظارتنه مآذونیت و برلشدیر .

اوچنجی ماده اشبو قانون بیک اوچوز اوتوز بش سنه سی مارندن اعتباراً صرعی الاجرا اوله جقدر .

دردنجی ماده اشبو قانونک اجراسنه هیئت وکلا مأموردیر .  
مجلس اعیان و مبعوثانجه قبول اولنان اشبو لایحه نك قانونیتنی و قوانین دولته علاوه سنی اراده ایلدم .  
۳۰ جمادی الاولی ۱۳۳۶ ۱۴ مارت ۱۳۳۴

محمد رشاد

|                                                            |                                                    |                                               |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| صدر اعظم و کلی و حریه ناظری<br>اور                         | شیخ الاسلام و اوقاف و هیون ناظر و کلی<br>موسی کاظم | بحریه ناظری و داخلیه ناظری و کلی<br>احمد جمال |
| مدایه ناظری و شورای دولت رئیس و خارجیه ناظری و کلی<br>خلیل | مالیه ناظری<br>چاؤید                               | نافعه ناظری و معارف ناظری و کلی<br>علی منیف   |
| تجارت و زراعت ناظری<br>مصطفی شرف                           |                                                    | پسته و تلفون و تلفون ناظری<br>حسین هاشم       |

★  
★ ★

## حلب ولایتی حدود و تشکیلاتنک تعدیلی حقنדה قانون

[تقوم و قایم ایله نشری ۷ جمادی الاخره ۱۳۳۶ و ۲۱ مارت ۱۳۳۴ - نومرو : ۳۱۸۶]

برنجی ماده : عینتاب لواسیله ملاطیه لواسنه کوك صو ، اورفه سنجاغنه فرات نہرلری حد فاصل اتخاذ ایدلشدیر . ملاطیه سنجاغنه مربوط بهسنی قضا سنک کوك صو جنوبنده قالان اقسامی ایله اورفه مربوطاتندن اولوب فراتک غرب ساحلنده قالان

اقسامی عینتاب لواسنه و حلب مربوطانندن اولوب فراتك شرق ساحلنده قالان اقسامی اورفه لواسنه ربط اولنه جقدر .

ایکنجی ماده : حلب سنجاغه مربوط معرة النعمان قضاسیله جسر شغور قضاسی مربوطانندن مضیق ناحیه سی ملحقاتیله برلکده هما سنجاغه الحاق ایدلمشدر .

اوچنجی ماده : حلب لوامی جبل سمعان ، باب ، ادلب و مجدداً تشکیل اولتان خناصر ، اوغوزخان مسکنه قضالری و عینتاب سنجاغی بهسنی ، منبج و یکیدن تشکیل ایدیله جك جنکفه ، ترب قضالری و کلیس سنجاغی یکیدن تشکیل ایدن ایل بکلی و جوم و عزیه قضالری ، انطاکیه سنجاغی اسکندرون ، جسر شغور ، ریحانیه و یکیدن تشکیل ایدیله جك قیریق خان قضالری مشتملدر .

دردنچی ماده : اوچنجی ماده ده ذکر اولتان دوت لوا داخلنده موجود نواحی الفا ایدلمشدر . اشبو قانونك نشرینی متعاقب هر قضا حدودی داخلنده کی قریه لر قریت و مناسبتری اعتباریله اوتوز ناحیه یه تفریق اولنه جقدر .

بشنجی ماده : اشبو قانون ۱ مارت ۱۳۳۵ تاریخندن اعتباراً صریح الاجرادر .  
السنجی ماده : اشبو قانونك اجراسنه هیئت وکلا ماموردر .

۳۰ جمادی الاولی ۱۳۳۶ و ۱۴ مارت ۱۳۳۴

محمد رشاد

|                                |                                     |                                                   |
|--------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------|
| بصریه ناظری و داخله ناظری وکیل | شیخ الاسلام و اوقاف هایون ناظر وکیل | صدر اعظم وکیل و حریه ناظری                        |
| احمد جمال                      | موسی نظم                            | انور                                              |
| نافقه ناظری و معارف ناظری وکیل | مالیه ناظری                         | عدلیه ناظری و شورای دولت رئیس و خارجیه ناظری وکیل |
| علی منیف                       | چاوید                               | خلیل                                              |
| پوسته و تلفون ناظری            | مجارهت و وزارت ناظری                | مصطفی شرف                                         |
| حسین هاشم                      |                                     |                                                   |

★ ★

محاکم اجنیه دن ویریلن اعلاماتك صورت تنفیذی حقه ده قانون

احکام عمومی

[ تقویم و قایمه نشری ۵ وجب ۱۳۳۶ و ۷ نیشان ۱۳۳۴ — نومروسی : ۳۲۳۳ ]

ماده : ۱ محاکم اجنیه دن صادر اولان اعلامات حقوقیه و تجاریه نك ممالك عثمانیه ده اجرا اولنه بیلمسی صلاحیتدار برعثمانلی محکمه سی طرفندن لزوم تنفیذی حقه ده برقرار استحصال اولمسنه متوققدر .

ماده : ۲ تنفیذ قراری اعطا اولنه بیلمك ایچون :

اولاً دوات علیه عثمانیه ایله اعلامی اعطا ایدن محکمه نك منسوب اولدینی دولت بیننده بویابده مقابله بالمثل اساسنه مستند مقاوله و یا معاهده بولمسی

ثانياً اعلامك رؤيتي منحصراً حاكم عثمانیه عائد بر دعوايه متدائر اولماسی  
ثالثاً اعلامك قوانين عثمانیه موجبنه دعواي رؤيت داخل دائره صلاحيتي اولان  
بر مملكت اجنيه محكمه سندن ویرلش وقضیه محكمه تشکيل ايتش اولسی  
رابعه اعلامك انتظام عامه بي محل و عثمانلی قواعد اساسیه قانونیه سنه مخالف احکامی  
احتوا ایتماسی لازمدر

### فصل اول

#### صلاحیت و اصول محاکمه

ماده : ۳ تنفيذ قرارى طلبنده بولنان کیمسه محکوم علیه دائمی و یا موقت  
اقامتگاهنک تابع اولدینی استیناف محکمه سی حقوق دائره سنه باستندا مراجعت ایدر  
محکوم علیه ممالک عثمانیه ده اقامتگاهی بولمדיنی صورتده استندا هر هانکی بر محکمه  
استینافیه حقوق دائره سنه اعطا اولنه بیلور .

ماده : ۴ استدعايه اجراسی طلب اولنان اعلامك مصدق ترجمه سیله برلکده  
اصل و یا صورت مصدق سی ربط ایدلک و حکمک قضیه محکمه تشکيل ايتديکی اثبات  
اولنقی مقتضیدر . بوباده حکمی ویرن محکمه سدن ویرلش و اصولاً ترجمه و تصدیق  
ایتدیرلش بر تصدیق نامه کافیدر .

ماده : ۵ استدعاى واقع اوزرینه اصول محاکمه حقوقیه قانوننک مواد معینه سی  
احکامنه توفیقاً تبلیغات تحریریه اصولنه تابع اولمقسزین طرفین محکمه به دعوت و یوم  
معینده علناً اجرای محاکمه به ابتدار اولنور .

ماده : ۶ محاکمه ده طرفین حصراً ایکنجی و اوچنجی ماده لرده مسطور شرائطک  
موجود اولوب اولمادینی و تاریخ حکمدن صکره حکمک تماماً و یا قسملاً تنفیذینه مانع  
بر سبب تحدث ایدوب ایتدیکی حقنده ادما و مدافعانده بولنه بیلور .

ماده : ۷ نتیجه محاکمه ده محکمه جه اعلامك تنفیذینه و یا طلب تنفیذک ردینه  
قرار ویریلیر . تنفيذ قرارى ظهر اعلامه درج و بر صورتی محکوم علیه تبلیغ اولنور .  
طلب تنفیذک ردینه دائر اولان قرارکده عندالطلب طرفینه تبلیغی مقتضیدر .

ماده : ۸ تنفيذی تحت قراره آلنان اعلامات اجنيه حاکم عثمانیه سدن صادر اولان  
اعلامات کی لازم الاجرادر .

ماده : ۹ تنفیذ قرارى طلب واستدعاسى اوزرينه يوم معينه محكوم عليه دعوت واقعه به اجابت اينديكى حاله محاكمه غياباً اجرا اوله رق تدقيقات لازمه نك رأساً ايفاسى اقتضا ايدر . بوحالده كيفيت ضبط ورقه سنه واعلام ظهريه يازيله حق تنفیذ قرارينه قيد و اشارت اولنور .

ماده : ۱۰ تنفیذ طلبى اوزرينه غياباً ويريلن قرار لر عليه محكوم عليه اقامتگاهيله محكمه بيننده كى مسافه به كوره اصول محاكمه حقوقه احكامى دائره سنده ضمی اجاب مدت لر نظر اعتباره آلتق اوزره تاريخ تبليغدن اعتباراً بش كون ظرفنده اعتراض اولنه بيلور . اعتراض محاكمه سى مواد سابقه احكامى دائره سنده اجرا ايديلير .

ماده : ۱۱ تنفیذ طلبى اوزرينه اتخاذ اولنان قرار لر محكوم عليه تبليغ تاريخندن اعتباراً محكوم عليه اقامتگاهيله نظراً مسافه اعتباريله ضمی لازم كلن مدت لر ضم اولنق اوزره سكز كون ظرفنده تمیز ايديله بيلير . مدت تمیز اثناسنده معاملات اجرايله به توسل اولنه بيلور سده وقوع تمیزی متعاقب اجرا تأخير اولنور .

ماده : ۱۲ تمیز دعوى اصول محاكمه حقوقه قانوننك فصل مخصوصنده كى شرائط واحكامه تابعدر .

ماده : ۱۳ تنفیذ قرارى تعلق اينديكى اعلامده كى محكوم به كوره خرج تعرفه سى احكامه تابعدر .

ماده : ۱۴ اعلامات جزائيه ده كى حقوق شخصيه حكمرلى حقتنده دخی اشبو قانونه توفيقاً تنفیذ قرارى استحصال اولنه بيلير .

ماده : ۱۵ اشبو قانون نشرينك فرداسى كونندن اعتباراً مصرعى الاجرادر .

ماده : ۱۶ اشبو قانونك اجراى احكامه عدليه ناظرى مأمورددر . مجلس اعيان ومبعوثانجه قبول اولنان اشبو لايحه نك قانونيتى وقوانين دولته علاوه سنى

اراده ايلدم .

۲۹ جادى الآخره ۱۳۳۶ ۱۱ نيسان ۱۳۳۴

محمد رشاد

صدر اعظم  
محمد طلعت

عدليه ناظرى  
خليل